

სტუდენტთა შეფასების ფორმები და მეთოდები პროკულ და ჩინური საგანმანათლებლო სისტემაში

თამარ მენაბდე, სოფიო ბალიაშვილი, ნატალია კვაჭაძე
საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტი

რეზიუმე

განიხილება საქართველოსა და ჩინეთის სახალხო რესპუბლიკის უმაღლეს სასწავლებლებში სტუდენტთა ცოდნის შეფასების კრიტერიუმები, კრედიტების რანჟირების სისტემები. ჩინეთის საგანმანათლებლო სისტემის თავისებურებები. გაანალიზებულია სტუდენტთა ცოდნის ევროპული და ჩინური შეფასების ფორმები და მეთოდები, ცოდნის შეფასების ფორმებსა და მეთოდებს შორის მსგავსებები და განსხვავებები.

საკვანძო სიტყვები: კრედიტების სისტემა, ცოდნის შეფასების ფორმები და მეთოდები. შეფასების სისტემა.

1. შესავალი

საქართველოს მიერთება ბოლონიის დეკლარაციასთან და ევროპის საგანმანათლებლო სივრცეში ინტეგრაცია დაკავშირებულია პროცესში მონაწილე მხარეების მიერ აღიარებული შემდეგი ძირითადი პრინციპების თანმიმდევრულ განხორციელებასთან:

- იოლად გასაგები და შესადარებელი აკადემიური ხარისხების სამსაფეხურიანი სისტემისა და კრედიტების სისტემის შემოღება;
- მობილურობის ხელშეწყობა;
- განათლების ხარისხის უზრუნველყოფა;
- უმაღლესი განათლების ევროპული განზომილებების დანერგვა;
- სწავლა სიცოცხლის განმავლობაში; სტუდენტთა მონაწილეობა უმაღლესი სასწავლებლების მართვაში.

მიუხედავად იმისა, რომ ჩინეთი არ არის მიერთებული ბოლონიის დეკლარაციასთან განათლების სისტემა გარკვეულწილად დასავლური საგანმანათლებლო სისტემის მსგავსია, მას საკუთარი თავისებურებები გააჩნია. ერთ-ერთი განმასხვავებელი ნიშანი მდგომარეობს აკადემიური შეფასების სისტემაში. ჩინეთის სკოლები და უმაღლესი სასწავლებლები დაფუძნებულია შეფასების სისტემაზე, რომლის მიხედვითაც სტუდენტის შეფასება ხდება სწავლის პროცესში მისი საგანმანათ-ლებლო მიღწევების საფუძველზე.

2. ძირითადი ნაწილი

ევროპული უმაღლესი განათლების პროგრამით სტუდენტთა დატვირთვის სქემა განსაზღვრავს გაანგარიშების ოთხ ეტაპს:

1. მოდულების კურსის შემოღება. არსებობს სისტემები დამყარებული მოდულებზე და მათ გარეშე. სისტემაში, რომელშიც მოდულები არ გამოიყენება, თითოეულ კურსსში იძლევა კრედიტების განსხვავებული რაოდენობა ჰქონდეს, თუმცა ერთი წლის კრედიტების ჯამური რაოდენობა კვლავ სამოცია. მოდულებზე დამყარებულ სისტემაში კურსს/მოდულს ფიქსირებული დატვირთვა აქვს.

2. სტუდენტების დატვირთვის შეფასების განსაზღვრა. ყოველი მოდული გარკვეულ საგანმანათლებლო საქმიანობას ეფუძნება, რომელიც შემდეგ აისპექტების გათვალისწინებით განისაზღვრება:

- კურსის ტიპები: ლექცია, სემინარი, კვლევითი სემინარი, სავარჯიშო კურსი, პრაქტიკული სამუშაო, ლაბორატორიული სამუშაო, ინდივიდუალური სწავლა ხელმძღვანელის მეთვალყურეობით, კონსულტაცია, დამოუკიდებელი მეცადინეობა, ინტერნატურა, სამუშაო პრაქტიკა, საველე პრაქტიკა, პროექტზე მუშაობა და ა.შ.

- სასწავლო საქმიანობის ტიპები: ლექციებზე დასწრება, სპეციალური დავა-ლებების შესრულება, ტექნიკური ან ლაბორატორიული უნარ-ჩვევების გამომუშავება, ნაშრომების წერა, წიგნებისა და სტატიების კითხვა, სხვისი ნაშრომების კონსტრუქციული კრიტიკის სწავლა, შეხვედრების გაძილება და ა.შ.

- შეფასების ტიპები: ზეპირი გამოცდა, წერითი გამოცდა, პრეზენტაცია, ტესტი, სამეცნიერო მოხსენება, პორტფოლიო, თეზისი, ინტერნატურის ანგარიში, საველე პრაქტიკის ანგარიში, უწყვეტი შეფასება და ა.შ.

მასწავლებლები განსაზღვრავენ ამა თუ იმ კურსის/მოდულის დასრულებისათვის საჭირო დროს. დროში გამოხატული დატვირთვა უნდა ემთხვეოდეს ამ კურსისათვის გათვალისწინებული კრედიტების რაოდენობას. მასწავლებლებმა უნდა შეიმუშაონ ადეკვატური სტრატეგია, რათა მოხერხდეს მოცემული დროის ეფექტურად გამოყენება

3. განსაზღვრული დატვირთვის შემოწმება სტუდენტის მიღწევების საფუძველზე არსებობს განსაზღვრული დატვირთვის სისწორის შემოწმების განსხვავებული მეთოდები. ყველაზე ხშირად გამოიყენება კითხვარები, რომლებსაც სტუდენტები ავსებენ სწავლის განმავლობაში ან კურსის დასრულების შემდეგ.

4. დატვირთვის და/ან საგანმანათლებლო საქმიანობის კორექტირება. მონიტორინგის პროცესმა ან კურსის შინაარსის განახლებამ შეიძლება გამოიწვიოს დატვირთვის და/ან სასწავლო პროცესის კორექტირება. მოდულებზე დამყარებულ სისტემაში აუცილებელი იქნება სასწავლო მასალის რაოდენობის და/ან სწავლის, სწავლებისა და შეფასების ტიპების შეთანხმება, რადგანაც კრედიტების რაოდენობა ფიქსირებულია. სისტემაში, რომელიც მოდულებს არ იყენებს, მართალია, შეიძლება კრედიტების რაოდენობის შეცვლა, მაგრამ ეს, რათქმა უნდა, იმოქმედებს სხვა ერთეულებზე, რადგანაც კრედიტების მთლიანი რაოდენობა ასევე ფიქსირებულია.

სტუდენტების რანჟირება სწავლის პროცესის მნიშვნელოვანი ნაწილია, რომელიც ზედმიწევნით აღწერს ამ პროცესს. კრედიტების ტრანსფერისა და დაგროვების სისტემის (ECTS) ჩარჩოებში სტუდენტების რანჟირების (დახარისხების) სისტემა შეიქმნა სხვადასხვა ეროვნულ სისტემაში მიღებული შეფასების გაგებისა და შედარების გასაადვილებლად. ის რაც ერთ ეროვნულ სისტემას არ ეყრდნობა და განკუთვნილია სისტემის შიგნით სტუდენტების ობიექტური შეფასებისათვის.

ჩინეთის უმაღლეს სასწავლებლებში არსებობს განათლების სამი დონე. პირველი საფეხური მოიცავს სწავლების 4-5 წელს და სრულდება ბაკალავრის ხარისხის მინიჭებით. მეორე საფეხური გათვლილია სწავლების 2-3 წელზე და სრულდება მაგისტრის ხარისხის მინიჭებით. სწავლების მესამე საფეხური 3 წელი გრძელდება და სრულდება დოქტორის ხარისხის მინიჭებით. მისი მიღება სასწავლო კურსის ძირითად საგნებში გამოცდების ჩაბარებას და დამოუკიდებელი კვლევითი პროექტის შესრულებას ითვალისწინებს. ჩინეთის უმაღლეს უნივერსიტეტებში

მიღებულია კრედიტების სისტემა, ეს ნიშნავს, რომ უნივერსიტეტებს აქვთ საკმაოდ მოქნილი სასწავლო გეგმები, რომლებიც ითვალისწინებენ შესასწავლი საგნების ჩამონათვალს და კრედიტების ზუსტ შეჯამებას, ან ქულებს იმ საგნებში, რომლების აუცილებელია ატესტაციისათვის კურსის დასამთავრებლად.

შეფასების მეთოდები: შედეგების შესაფასებლად ჩინეთის უნივერსიტეტებში გამოიყენება ისეთი მეთოდები, როგორცაა გამოკითხვა სასწავლო კურსის განმავლობაში, კურსის დამთავრებისას კი გამოცდები და აგრეთვე შემაჯამებელი საკვალიფიკაციო გამოცდა და სადიპლომო სამუშაოს დაც-ვა. მასწავლებლებს უფლება აქვთ სტუდენტებს კონკრეტული შეფასება მისცენ მხოლოდ რამდენიმეჯერ სასწავლო კურსის განმავლობაში. ეს რიცხვი განისაზღვრება მოცემულ კლასში სტუდენტთა საერთო რაოდენობით. ამდენად, სტუდენტები უშუალო კონკურენციას უწევენ ერთმანეთს, რათა საუკეთესო შეფასება მიიღონ კლასში, იმის გათვალისწინებით, რომ მხოლოდ კლასის გარკვეულ ნაწილს შეიძლება მიეცეს უმაღლესი შეფასება.

შეფასების ფორმები: იმისათვის, რომ შემოწმდეს ათვისებული სასწავლო მასალის დონე, მასწავლებლები სტუდენტებს უტარებენ ტესტირებებს სასწავლო კურსის ნებისმიერ დროს, მოწმდება საშინაო დავალებები, ტარდება წერიტი გამოკითხვები და ტესტები. მოსალოდნელი გამოკითხვისა და ტესტების შესახებ სტუდენტებმა იციან წინასწარ, თუმცა ზოგჯერ გამოცდებს და ტესტებს სტუდენტების წინასწარი გაფრთხილების გარეშეც ატარებენ.

სტუდენტის შემაჯამებელ გამოცდაზე დაშვების საკითხს მასწავლებლები წყვეტენ სასწავლო კურსის განმავლობაში სტუდენტის წინამდებარე სამუშაოების შესრულების შეფასებით.

თუ არსებობს საკამათო მომენტები სტუდენტმა შეიძლება მიიღოს ინდივიდუალური დავალება.

შემაჯამებელი გამოცდა შეიძლება ჩატარდეს ზეპირი ტესტის ან წერიტი დავალებების ფორმით ან ამ ორი ფორმის შერწყმით. ზეპირი ტესტირება გამოიყენება სტუდენტების ენობრივი დონის შესამოწმებლად, რომლის ჩატარებისას მასწავლებელი უსვამს კითხვებს სტუდენტს და სთავაზობს მას შეასრულოს მცირე ფორმის ზეპირი პრეზენტაცია მოცემულ თემაზე.

ამჟამად ჩინეთის უნივერსიტეტების უმრავლესობაში ბაკალავრიატის სტუდენტები არ არიან ვალდებული საჯაროდ დაიცვან თავიანთი სადიპლომო ნამუშევრები. ამ შემთხვევაში სტუდენტები უბრალოდ აბარებენ თავიანთ ნამუშევრებს დეკანატში.

ზოგიერთ უნივერსიტეტში პრაქტიკაშია პროექტის დაცვის ზეპირი ფორმა, სტუდენტების დიდი რაოდენობის მიუხედავად. სამაგისტრო და დოქტორანტურის სტუდენტები ვალდებული არიან დაიცვან თავიანთი პროექტი საჯაროდ. ჩინეთის უნივერსიტეტებში გამოცდების შეჯამებას წარმოადგენს „ჩაბარებულია“ , ან „არ არის ჩაბარებული“. გამოცდის შედეგების შესაფასებლად შეიძლება გამოყენებულ იქნას შეფასების 5 ქულიანი სისტემა. პეკინის უნივერსიტეტი იყენებს შეფასების ისეთ სისტემას რითაც მკაფიოდ განსხვავდება ჩინეთის სხვა საგანმანათლებლო დაწესებულებებისაგან. აქ, გამსვლელი ქულა 60% შეადგენს, რაც არა მხოლოდ ტესტირებისა და გამოცდების შედეგებზეა დაფუძნებული, არამედ მას სასწავლო კურსის განმავლობაში ლექციებზე დასწრება და საშინაო დავალებების შესრულებაც განაპირობებს.

შეფასება 100 ქულიანი სკალით

	A	B	C	D	E	FX	F
	91-100%	81-90%	71-80%	61-70%	51-60%	41-50%	0-40%
საქართველო	უმაღლესი	ძალიან კარგი	კარგი	დამაკმაყოფილებელი	საკმარისი	ვერ ჩააბარა, დაიშვება დამატებით გამოცდაზე	ჩაიჭრა, საგანი ხელახლა უნდა შეისწავლოს

	A	B	C	D	E
ჩინეთი	90-100%	75-84%	64-74%	60-63%	0-59%
	წარჩინებული	კარგი	დამაკმაყოფილებელი	ჩაბარებული	ჩაიჭრა

3. დასკვნა

რამდენადაც საქართველოს სახელმწიფოს სტრატეგიული მიზანი ევროკავშირში გაწევრიანებაა, ჩვენთვის განსაკუთრებით მნიშვნელოვანია მონაწილეობა ევროპის საგანმანათლებლო სივრცეში მიმდინარე პროცესებში, რომელთა ძირითად მიზანია ერთიანი, ევროპული საგანმანათლებლო სივრცის შექმნა. მაგრამ მიუხედავად ამისა ევროპისა და ჩინეთის უმაღლეს სასწავლებლებში მოქმედი ცოდნის შეფასების კრიტერიუმების, შეფასების ფორმებისა და მეთოდების განხილვის შედეგად შეიძლება ვთქვათ, რომ არსებობს არსებითი მსგავსებები და განსხვავებებიც. მიუხედავად არსებული განსხვავებებისა ჩინეთის საგანმანათლებლო სისტემას ბევრი საერთო აქვს ევროპულთან.

ლიტერატურა - References - Литература:

1. თ. მენაბდე. ტექნიკური რეგულირების საფუძვლები- ხარისხიდან სრულყოფისკენ. სტუ, თბილისი, 2013 წ.
2. სამოქალაქო საზოგადოების ინსტიტუტი. თბილისი 2005 წ. უმაღლესი განათლების ევროპული სივრცისაკენ. ბოლონიის პროცესის ძირითადი დოკუმენტები.
3. China's Grading System. When Rank Matters. 2011 წ.
<http://www.chinaeducation.info/Education-System/grading-system.html>
4. ჩინეთის აკადემიური განათლების განვითარების ცენტრი. 2015 წ. China Academic Degrees & Graduate Education Development Centre (CDGDC)
<http://www.chinaeducation.info/Education-System/grading-system.html>
5. ჩინეთის განათლების სამინისტრო. 2014 წ. Обучение в Китае. Общая информация
<http://www.portalchina.ru/guide/study-in-china.html>

STUDENTS KNOWLEDGE ASSESSMENT FORMS AND METHODS IN EUROPEAN AND CHINESE EDUCATION SYSTEM

Menabde Tamar, Baliashvili Sofia, Kvachadze Natalia
Georgian Technical University

Summary

Article discusses criteria of assessing students' knowledge in Georgian and Chinese higher education institutions as well as the system of credit ranging. Article also discusses characteristics of China's higher education System. The article analyzes European and Chinese forms and methods for assessing students, similarities and differences between the assessment forms and methods.

МЕТОДЫ И ФОРМЫ ОЦЕНИВАНИЯ СТУДЕНТОВ В ОБРАЗОВАТЕЛЬНОЙ СИСТЕМЕ ЕВРОПЫ И КИТАЯ

Менабде Т., Балиашвили С., Квачадзе Н.
Грузинский Технический Университет

Резюме

Рассматриваются критерии оценивания знаний в высших учебных заведениях Грузии и Китайской Народной Республики. Ранжирование системы кредитов. Особенности образовательной системы Китая. Европейские и китайские методы и формы оценивания знаний студентов. Схожесть и различия между методами и формами оценивания.